

זה הדדקן

زوهددكخ ZO HADEREKH

גליון 24, 22 ביוני 2011

תרגיל ההפחדה הלאומית

נתניהו מצפה שיפסיקו להציק לו ולדרוש ממנו תוכנית ממשית להסדר שלום.

בחשיבה אזרחית, ובמקום לחיות על החרב - להגיע לשלום ולחיים בשכנות טובה עם העמים הערבים?

אבל, מקווים בממשלה ובצבא, קולם של שואלי השאלות ושוללי ההיגיון של התרגיל יהיה חלש בהרבה, בהשוואה לטרטור המנסר של ליכוי ההיסטריה והפחדים באמצעות התקשורת הממוסדת.

אחרי חמישה ימים מרוכזים של הפחדה לאומית בדבר אלפי הטילים שינחתו על ישראל במלחמה הבאה, מקווה נתניהו, יפסיקו להטריד אותו בשאלה, מדוע אמר לאחרונה, כי הסכסוך עם הפלסטינים הוא בלתי-פתיר. וגם לא יציקו לו בדרישה להציג תוכנית ממשית להסדר, ולא להסתפק באמירה הנבובה: "אנחנו בעד משא-ומתן עם הפלסטינים על הכל".

ג'ורג' אורוול כתב בספרו "1984", בין היתר, כי "החירות היא החירות לומר ששניים ועוד שניים שווה ארבע. אם זה מוסכם, נובע ממילא כל השאר". ובהשאלה לעניין תרגיל העורף: אם מוסכם, שהעם בישראל נידון למתקפת טילים ולכן חירותו מתבטאת בכך, שהוא יודע זאת, מכאן נובעים כל השאר: צריך לסמוך על הממשלה; טבעי שהממסד מחפש "בוגדים"; בכלל יש "יותר מדי דמוקרטיה"; ו"זה הזמן לדבר על מחיר הקוטג'?! וכן הלאה. וכך משיג התרגיל את מטרתו האמיתית.

בגיליון זה:

• אי-אפשר להשיג אמון של העם בירי באזרחים - ריאיון עם **מוחמד נפאע**, מזכ"ל מק"י, על המצב בסוריה, עמוד 2.

• מחאת הקוטג' - עמוד 6.

• מה מאחורי "הרפורמה" בתיכונים? - **אורי וולטמן**, עמוד 3.

מאת תמר גוז'נסקי

ראש הממשלה נתניהו, שר הביטחון ברק וייתר חברי הממשלה מנהלים מסע הפחדה מפני מה שצפוי, כביכול, לישראל, אם בספטמבר תכריז העצרת הכללית של האו"ם על הכרתה במדינה פלסטינית בקווי 67'. שר החוץ ליברמן אפילו הכריז, כי החלטה כזאת של האו"ם פירושה חיסול ישראל - לא פחות ולא יותר.

אלא שמסע ההפחדה הזה אינו משכנע רבים בציבור הישראלי, המעוניינים בהשגת הסדר שלום, ואשר כבר הפנימו, כי שלום אינו הולך יחד עם התנחלויות ופיצול שטח המדינה הפלסטינית למובלעות.

לכן שלפה הממשלה מנרתיקה אמצעי דרסטי יותר - תרגיל של פיקוד העורף עם השם האופטימי "נקודת מפנה 5". לפי התוכנית, יתקיימו תרגילי מטה ותרגילי שטח המדמים מלחמה, שבה במהלך חודש ימים נופלים מדי יום בישראל מאות טילים. האזרחים, שלפי התרחיש יהיו הקורבנות של אותם אלפי טילים, ידרשו לתרגל "כניסה למרחב מוגן" לאחר שיקבלו לטלפון הנייד שלהם מסרון התרעה. בתרגיל יטלו חלק גם שני מיליון תלמידים.

במידע לקראת התרגיל נמסר גם, כי במסגרת התרגיל יטפלו הרשויות גם במצב, שבו כ-400 אלף אזרחים עוזבים את בתיהם בשל התקפת טילים ומועברים לגור בבסיסי צבא ובמחנות אוהלים בנגב.

לאיש אין מושג, כמה אזרחים ישתפו פעולה עם ההנחיות ואכן ייכנסו למרחב המוגן, אך כולם, גם אלה שישלזלו בתרגיל, יקבלו מנה הגונה של שטיפת מוח מפחידה: במלחמה הבאה, יפלו על ישראל טילים, אלפי טילים, שיוזעו הרס ומוות. וכאשר תרחיש כזה מוצג כבלתי נמנע, כאסון טבע, כמכת גורל - מקווים בממסד הצבאי והאזרחי - יהיו מעטים שיקשו: אז איך אפשר למנוע נפילת טילים?

שואלי השאלות ידרשו תשובה: אולי צריך להקשיב למאיר דגן, ראש המוסד לשעבר, ולא לפתוח במלחמה נגד אירן? אולי צריך להכיר במדינה פלסטינית בקווי יוני 67'? אולי צריך להחליף את החשיבה הצבאית-מיליטריסטית

אי-אפשר להשיג אמון של העם בירי באזרחים

ריאיון עם מוחמד נפאע, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

באזרחי עירק. לכן ארה"ב, שלא הביאה חירות לעירק, גם לא הביאה חירות לסוריה.

מבחינה זו, אותם כוחות באופוזיציה הסורית, הקוראים להתערבות נאט"ו בסוריה, בוגדים באינטרסים של העם הסורי, ובפועל מפנים עורף לסיסמאות שהם משמיעים בזכות החירות והדמוקרטיה.

האם המשטר בסוריה עדיין יכול להשיג את אמון עמו?

איני יודע, אם זה עדיין יכול לקרות. אני מציע לעצמנו, לא לעשות הכללה של המתנגדים ולא לשים את כולם בסל אחד. ממה שהתרחש במחצית השנה האחרונה בעולם הערבי למדנו, שישנם בו זרמים שונים. בהתקוממויות שהיו במצרים ובתוניס בלטה העובדה, שהמפגינים בחרו במאבק אזרחי ולא עשו שימוש בנשק. הקורבנות, שנפלו במהלך התקוממויות אלה, נפלו מידי המשטרים, שלבסוף הובסו. לכן התקוממויות אלה זכו באהדה גדולה. חשוב גם לציין, כי המתקוממים בשתי מדינות אלה גם לא ביקשו התערבות של נאט"ו ושל ארה"ב. ואם לחזור לשאלה: אי-אפשר להשיג אמון של עם באמצעות ירי של צבא באזרחים, מעשי רצח, שיטות ממשל דיקטטוריות ומעצרים המוניים.

אובאמה מתנגד להכרזה באו"ם על מדינה פלסטינית

נשיא ארצות-הברית, ברק אובאמה, שב ומתייצב לימינו של נתינו. אובאמה הצהיר (7.6), שהוא מתנגד להכרזה בדבר הכרת האו"ם במדינה פלסטינית, וכי זו גם עמדת קנצלרית גרמניה אנגלה מרקל. אובאמה חזר וקרא לרשות הפלסטינית לא לפנות לאו"ם בנושא הקמת מדינה פלסטינית, "מאחר שזו תהיה טעות מבחינתם, וכי רק במשא ומתן עם ישראל הם יוכלו להשיג את מטרותם".

אש"ף: קווי 67' או שנפנה לאו"ם

אש"ף והרשות הפלסטינית שבים ומודיעים בכל הזדמנות, כי התנאי שלהם לחידוש המו"מ הוא, שממשלת ישראל תקבל את עקרון המדינה הפלסטינית על בסיס קווי 67'.

סאי עריקאת, ראש צוות המשא ומתן ברשות הפלסטינית, הצהיר בווישינגטון (14.6), כי הפלסטינים רוצים לחדש את השיחות, על פי העקרונות שהתווה נשיא ארצות-הברית בנאומו על המזרח-התיכון. עריקאת הוסיף, כי השיחות לא ייפתחו עד שראש הממשלה, בנימין נתניהו, יסכים לקבלת העיקרון שהציב אובאמה - הקמת מדינה פלסטינית על בסיס המצב לפני מלחמת יוני 1967, עם חילופי שטחים מוסכמים.

לדברי עריקאת, ללא הכרזה כזאת, התהליך המדיני יישאר בהקפאה והפלסטינים ימשיכו בתוכניתם לפנות לעצרת הכללית של האו"ם בספטמבר. יוזמה זו, לדברי עריקאת, תצא לדרך ביולי, אלא אם עד אז תחול פריצת דרך מדינית.

המצב בסוריה מדרדר. מהי עמדתך?

אנו באופן חד-משמעי נגד רצח מפגינים, נגד שלטון דיקטטורי, נגד מעצרים פוליטיים, נגד חוקי החירום. אנו מתנגדים להורשת השלטון, כפי שנעשה במשפחת אסד. הביקורת החד-משמעית שלנו באה לידי ביטוי בכל הודעה מטעם מק"י וחד"ש ובכל מאמר מטעם חברי ההנהגה. לא חסכנו ואיננו חוסכים ביקורת כלפי המשטר בסוריה.

זו עמדה חדשה של מק"י וחד"ש?

לא, זו עמדתנו ההיסטורית כלפי המשטר הסורי. אנו מעולם לא היינו ידידים טובים של המשטר הסורי. סולידרים היינו תמיד עם העם הסורי. אנו הערכנו את עמידתו של המשטר הסורי מול הלחץ של ארצות-הברית ואת הסיוע שנתן המשטר להכשלת תוכניות ארה"ב בלבנון. אך מעולם לא שיבחנו את המשטר הפנימי בסוריה.

הנה מקרה שיכול להמחיש את עמדתנו. לפני כארבע שנים עצר המשטר בסוריה את ריאד א-תורק, שהיה איש שמאל. אני אישית הוצאתי מייד הודעה המגנה את המעצר שלו, וזו פורסמה בתקשורת, לרבות ביומון שלנו "אל-אתיחאד". כעבור כמה ימים ביקרתי אצל ידידים סורים בגולן. בשיחה עמם, הם מתחו ביקורת על ההודעה שלי בקשר למעצר א-תורק. הם הוסיפו, כי ביום שבו פורסמה ההודעה שלי, מפלגת בל"ד שלחה לדמשק פקס, ובו הם קוראים למשטר הסורי לשים לב, איך הקומוניסטים מבקרים אותו. אמרתי אז לידידי בגולן, שעמדתנו היא נגד המעצרים שמבצע המשטר בסוריה. מעולם לא ביצענו בעמדותינו התאמה, כדי לקבל תשואות מהסורים בדמשק או בגולן.

יש מפלגות שזוכרו עכשיו לגנות את מעשי המשטר. גם בל"ד, שהזכרתי קודם, וגם התנועה האיסלמית נהגו לשבח את המשטר הסורי בכל הזדמנות. מנהיגי זרמים אלה גם קיבלו פרס: הבלטו אותם בשידורי הטלוויזיה הסורית. מאתנו העדיפה הטלוויזיה הסורית להתעלם, כי תמיד היינו ביקורתיים והתנגדנו לרמיסת הדמוקרטיה.

מה דעתך על הדרישה לרפורמות במשטר הסורי?

אנו בעד רפורמות דמוקרטיות, שישרתו את האינטרסים של העם הסורי, יעלו את רמת חייו וישימו קץ לדיקטטורה ולחוקי החירום. אך לא כל מי שקורא לרפורמות אכן מתכוון לקדם את חירותו וטובתו של העם בסוריה. ראשי הגלובליזציה של ההון, המדברים על "מזרח תיכון חדש", לוחצים לביצוע רפורמות נאו-ליברליות, הכוללות הפרטת רכוש המדינה והעברתו לידי טייקונים מקומיים וחברות רב-לאומיות, כפי שקרה, למשל, במצרים תחת שלטון מובארכ. לארצות-הברית, למשל, יש עמדה שלילית כלפי המשטר הסורי מזה שנים רבות, אך לא משום שהוא מתעמר בבני עמו, אלא משום שמשטר זה לא חבר לציר של סעודיה-ירדן.

הרי יש לנו כבר ניסיון היסטורי: ארצות-הברית, שהכריזה שבכוננתה לכונן בעירק משטר דמוקרטי, כבשה מדינה זו ב-2003 וזרעה בה הרס. מסמכי ויקיליקס חשפו, כיצד הממשל האמריקאי טיח מעשי רצח ואונס, עינויים והתעללות

למורי התיכונים מגיעה תמורה הולמת

מאחורי המילים היפות שבהסכם "עוז לתמורה" – מסתרות חולשות רבות

לפי "דיעות אחרונות" (24.5), הרפורמה אמורה להיות מיושמת באופן התחלתי כבר בשנת הלימודים הקרובה, ויישומה יתפרש באופן הדרגתי על פני ארבע שנים. לפי ההבטחות, עלות ההשקעה בתשתיות תגיע ל-3 מיליארד ש"ח. עלות זו תכלול בין השאר בניית פינות עבודה למורים והכשרת חדרי כיתות לעבודה פרטנית עם תלמידים.

אך כיצד ניתן לצפות שתוכנית זו תיושם כבר החל בשנת הלימודים הקרובה, כאשר מיליארדי השקלים הדרושים לשם כך טרם הוקצו? ישנו יותר מחשד קל, שמדובר כאן ב-"ישראלוף", שבו מאחורי מסך של מלל אודות השקעה בתשתיות, נמצא עצמנו עם חדרי מורים צפופים ועם שעות פרטניות, המתקיימות בתנאים ירודים ובפינות מאולתרות.

לא "מצוינות" – כי אם תחרותיות

אחד ההיבטים הבעייתיים ביותר ברפורמה, הוא הסעיף הקובע, שבסוף השנה יוערכו המורים בידי הנהלת בית הספר, וחלקם יזכו במענקי שכר, לפי מיקומם בדירוג: 10% העליונים יזכו למענק של 8,000 ש"ח, ה-20% שאחריהם יזכו בכ-5,000 ש"ח, וה-20% הבאים יזכו ב-3,600 ש"ח.

לכאורה, נועדה שיטת תמריצים זו לעודד "מצוינות". אך בפועל, הדבר יהפוך את חדר המורים לסביבה תחרותית ומנוכרת, שבה אין אינטרס למורים להחליף ביניהם חומרי למידה, מערכי שיעור, או אפילו להתייעץ זה עם זה. בשיטת השכר הדיפרנציאלי, הנקבעת לפי הערכות ההנהלה, הצלחתו של מורה – תבוא על חשבון משכורתו של חברו.

יתרה מזאת, לא ברור לפי אילו קריטריונים תתבצע הערכה זו. מורים רבים מאמינים, כי בהיעדר כלים אובייקטיביים למדוד את הצלחותיו החינוכיות של המורה (לפי איזה קריטריון מודדים הנחלת ערכים? או יצירת התקשרות רגשית בונה עם תלמיד?), ההנהלה תדרג את המורים לפי ממוצע הציונים בכיתות שבהן הם מלמדים. ההשלכות של צעד זה, בדומה ליתר סעיפי הרפורמה, עשויות להביא להמשך התדרדרות מערכת החינוך, להרעת התנאים בהם לומדים התלמידים, ולפגיעה בציבור המורים.

מורים הפגינו נגד הסכם הרפורמה

למעלה ממאה מורים, סטודנטים להוראה ואנשי חינוך הפגינו ביום ג' (14.6) מול משרדי ארגון המורים בירושלים, במחאה על חתימת הסכם הרפורמה.

עיקר הזעם של המורים המפגינים הופנה כלפי הסעיף בהסכם הקובע שכר דיפרנציאלי למורים, שלטענתם – יהפוך את מערכת החינוך למקום נטול ערכים, המעודד תחרותיות בין המורים.

"אנחנו בעד יצירת מנגנון של הערכה ומשוב למורים. זה יעזור לנו לשפר את עבודתנו. אך להתנות תוצאות הערכה זו בשכר שלנו זהו מעשה הרסני" – אמר עידו פלזנטל, אחד המורים שהשתתפו במחאה. הוא הוסיף, כי "זה ישיג את התוצאה הפוכה: מורים יהיו עסוקים בתחרות מיותרת ביניהם, מורים לא ירצו ללמד כיתות חלשות יותר בגלל חשש שזה יפגע בסיכויים לקבל את התגמול בסוף השנה, ומערכת החינוך תדרדר למקום, שבו רק החזק שורד".

מאת אורי וולטמן

השבוע הסתיימה שנת הלימודים בחטיבות הביניים ובתיכונים, ולמעלה מ-600,000 תלמידים בחינוך העל-יסודי נפרדו מהספרים, מהמחברות ומהכיתות, ויצאו לחופשת הקיץ. אך ייתכן שבספטמבר הקרוב, בשוכם לכיתות עם פתיחת שנת הלימודים תשע"ב, יגלו תלמידים אלה, כי במערכת חינוך התחולל שינוי משמעותי.

הגורם לשינוי זה הוא הסכם הרפורמה, שנחתם בין ארגון המורים העל-יסודיים לבין משרדי האוצר והחינוך, בתום משא ומתן שנמשך קרוב לחצי שנה. אך מהם סעיפי ההסכם, וכיצד הוא ישפיע על ציבור המורים והתלמידים?

שינוי לרעה בגובה השכר

במכתב ששלח רן ארז, יו"ר ארגון המורים העל-יסודיים, לציבור המורים חברי הארגון, הוא דיווח, כי במסגרת ההסכם בין האוצר למורים, תינתן תוספת שכר של 51.35% לכל מורה, הכרוכה, במקביל, בהארכת שבוע העבודה: משרה מלאה למורה בחינוך העל-יסודי תיחשב כ-40 שעות שבועיות (ש"ש), במקום 24 ש"ש כפי שנהוג כיום.

אומנם, במסיבת העיתונאים שהתקיימה עם החתימה על ההסכם (29.5), אמר נתניהו, כי "במסגרת הרפורמה המורים נותנים יותר ומקבלים יותר". אך די במבט חטוף, כדי לראות שהמציאות רחוקה מכך: המשרה הוגדלה ב-67%, ואילו השכר גדל רק ב-51%. המשמעות היא, שהמורים יעבדו יותר שעות עבור שכר נמוך יותר בחישוב לשעת עבודה.

בדיקה מדוקדקת של ההסדר תגלה, שתוספת השכר קטנה אפילו יותר, שכן 7.25% מההגדלה בשכר ניתנו כתוצאה מהתוספת שהושגה למגזר הציבורי כבר בשנה שעברה, בהסכם בין הסתדרות העובדים לבין האוצר. בנוסף, עוד 2,000 שקל הנכללים בהגדלה הם תוספת בגין שחיקת שכר. אלו הן תוספות המגיעות לציבור המורים ללא קשר לרפורמה, עליה הוסכם בין רן ארז לבין האוצר.

אם כך, בניגוד לנאמר מפי ראשי ארגון המורים, אין מדובר כלל בגידול של 51.35% בשכר החודשי, כי אם בגידול של 42% בלבד, כשהמשרה הוגדלה ב-67%.

נוספו שעות – אך לא שופרו התשתיות

מה אמורות לכלול 16 השעות, שנוספו למשרתו של כל מורה? 6 שעות יהיו שעות פרטניות לתגבור תלמידים, ועשר השעות הנותרות יהיו שעות שהייה, שבהן יהיו המורים בבית-הספר, יבדקו עבודות ומבחנים, יכינו מערכי שיעור, ייפגשו עם הורים וישתתפו בישיבות צוות ובהשתלמויות בבית-הספר.

אך איפה יתקיימו אותן שעות תגבור פרטניות? ואיפה יהיו המורים במהלך שעות שהייה? הרי כבר כיום חדרי מורים בבתי-ספר רבים צפופים מלהכיל את כל הצוות החינוכי, ואילו חדרי לימוד קטנים, המתאימים ללימוד פרטני או לקבוצות הוראה מצומצמות, אינם קיימים כלל ברבים מבתי-הספר.

גם נתניהו מנגן בנבל נוכח אש המלחמה המתקרבת

בדיון המיוחד לפי בקשתם של 40 חברי כנסת (15.6), שב ראש הממשלה נתניהו וניסה לתאר את הצלחות ממשלתו ולשכנע, כי ניתן להגיע להסדר שלום עם סיפוחים, התנחלויות, השארת צבא ישראלי בבקעת הירדן ודרישה מהפלסטינים להכיר בישראל כ"מדינה יהודית", תוך השמטת התואר "דמוקרטיה", ולא במקרה.

ח"כ חנא סוייד (חד"ש) אמר בדיון, כי הצהרה של נתניהו בדבר נאמנותו לערכי דמוקרטיה - ריקה מתוכן, נוכח הכיבוש הנמשך מאז 1967 ושליטת זכויות אדם מהעם הפלסטיני. סוייד ציין, כי נתניהו הציג קומביניציה של טיעונים דתיים, מיסטיים, היסטוריים ודמוגרפיים. וכמובן - ביטחוניים, כדי להצדיק את מדיניות הלאווים שלו. קיומם של קשרי סחר עם אירן מלמד, כי העיסוק האובססיבי של נתניהו ב"איום האירני" אינו אלא הסחת דעת מהשאלה המרכזית של הסכסוך עם הפלסטינים. נתניהו יודע, כי לא יהיו שיחות שלום במקביל להרחבת התנחלויות, ובכל זאת הוא טוען שמצב כזה אפשרי.

סוייד לעג לנתניהו, שהעמיד פנים נדהמות, כאשר הנשיא אובאמה דיבר על מדינה פלסטינית בקווי 67'. הרי עקרון זה מעוגן בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו-338, בהסכמי קמפ-דיוויד ובהודעות משותפות לישראל ולארצות-הברית. במקום מפה לשלום המבוסס על קווי 67', נתניהו מצייר מפה המבוססת על גבולות הנוכחים בתנ"ך.

בהתייחסו למצב האזרחים הערבים בישראל, ציין סוייד, כי הם נהנים מזכויות פורמליות, כמו הזכות לבחור ולהיבחר, אך הם מהווים רוב בקרב החיים מתחת לקו העוני ומטרה לנישול מהקרע ולחיקיה אנטי-דמוקרטית מתרחבת. פגיעה בזכויות המיעוט באמצעות חקיקה גזענית בכנסת היא התעמרות הרוב ולא שלטון הרוב.

סוייד קרא לראש הממשלה לקבל את מתווה אובאמה ולחסוך לעמי האזור מלחמות נוספות.

ח"כ דב חנין (חד"ש) אמר בדיון, כי האידיאולוגיה של נתניהו מסוכנת לעתיד של ישראל והקנאות שלו היא האויב של הפטריוטיות האמיתית. בהקשר זה הזכיר חנין את תרגיל פינוי העורף, המניח שבמלחמה הבאה יהיה צורך לפנות 300 אלף תושבים מבתיהם. חנין השווה את נתניהו לנירון קיסר, שניגן בעוגב בעת שרומא עלתה באש, והוסיף: "יש לי תחושה, שגם הממשלה שלך מנגנת בנבל נוכח הדליקה הקרבה ובאה".

בהזכירו את השורה משיר בית"ר "למות, או לכבוש את ההר", האשים חנין את נתניהו, שבמקום להוביל לפשרה היסטורית ולשלום, הוא מוביל למלחמה הבאה.

בהעלותו לדיון את מלאות 44 שנה לכיבוש הישראלי בגדה וברצועה (13.6), הצביע ח"כ עפו אגבאריה (חד"ש) על הסבל שהכיבוש גורם לשני העמים. ברור, אמר, שהפלסטינים החיים תחת הכיבוש הם הסובלים העיקריים, אך הסבל שלהם לא היטיב עם העם בישראל. ההתנחלויות הפכו חממה לקיצונים יהודים, המתעללים בשכניהם הפלסטינים. אגבאריה הזכיר שממשלת ישראל מסרבת לאמץ את יוזמת השלום הערבית מ-2002, שבה תומכות גם כל המדינות המוסלמיות, ולנהל משאו-ומתן על בסיסה. במקום

בית המחוקקים

ייצוג הולם לעובדים ערבים

ח"כ חנא סוייד העלה (15.6) הצעת חוק הקובעת, כי חברות היי טק שייגשו למכרזים ממשלתיים יהיו חייבות להוכיח, כי בקרב עובדיהן יש ייצוג הולם לעובדים ערבים. סוייד נימק את הצעתו בצורך לגבור על המחסומים הרבים, המונעים מאקדמאים ערבים להשתלב בחברות היי-טק. שיעור הערבים בחברות היי-טק הוא מחצית האחוז בלבד מהמועסקים בהן. בהסכמת המציע, הפכה הצעת החוק להצעה לסדר היום והועברה לדיון בוועדת הכלכלה.

העלאת קצבת נכות

ח"כ דב חנין הציג (15.6) בקריאה טרומית את הצעת החוק בדבר הכפלת קצבת הנכות. הצעת חוק דומה הציג באותו יום ח"כ אילן גילאון (מרצ). דב חנין ציין, כי הכפלת קצבת הנכות תאפשר לנכים חיים בכבוד, ותמנע מצבים קשים של מחסור. בהסכמת המציעים, הפכה הצעת החוק להצעה לסדר היום והועברה לדיון בוועדת העבודה והרווחה.

זאת היא מציגה תנאים בלתי-קבילים לחלוטין, כמו אי-פינוי התנחלויות וסיפוח ירושלים המזרחית. בהמשך הזכיר, כי המפלגה הקומוניסטית הייתה הראשונה להציג את הפתרון של שתי מדינות על בסיס גבולות 67', ואילו כיום נוסחה זו מקובלת על כל העולם ועל רוב הציבור הישראלי.

הפרטת הרכבת

במסווה של "תוכנית בטיחות"

בהצגתו הצעה לסדר היום (15.6), תקף ח"כ דב חנין את האיזמים של שר התחבורה ישראל כ"ץ על עובדי הרכבת, במאמציו להוביל את מערך הרכבות להפרטה. המהלך של הפרטת מערך ההדרכה והגיוס של הנהגים והפקחים ברכבת הוא, צעד ראשון בדרך להפרטת הרכבת בכללותה. חנין הזכיר, כי אורי יוגב, שהוא כיום איש מרכזי במערך הרכבת, הוא תאצ'ריסט ידוע ומאמין גדול בהפרטה. ב-2003, יוגב הכריז מלחמה על ארגוני עובדים ועל ועדי עובדים.

חנין האשים את ממשלת נתניהו, שלא למדה את הלקחים מההפרטה שביצעה ממשלת תאצ'ר בבריטניה, ואשר הובילה את מערך הרכבות בבריטניה לחורבן. ממשלת בריטניה הבינה, שמהלך ההפרטה של הרכבת הוא טעות ולכן הם ביצעו הלאמה מחדש. אך בישראל, מאיים השר כץ לעצור את הרכבות, אם העובדים לא ייכנעו לאיזמיו ויאמצו את תכניתו עד 17 באוגוסט. חנין תבע מהשר כ"ץ להיכנס למשא ומתן רציני ואמיתי עם עובדי הרכבת המסורים, אשר מעוניינים בהצלחתה של הרכבת.

מי צריך את ליברמן כשיש חסון?

ארגונים לזכויות האדם וארגונים חברתיים זועמים עקב דרישתו של ח"כ ישראל חסון (קדימה) לשלול מהם סיוע מצד מתנדבים של השירות הלאומי. באופן מעשי, חסון, כמו השר ליברמן והתנועה הפאשיסטית "אם תרצו", מניף את חרבו על ארגונים כמו האגודה לזכויות האזרח, אמנסטי, הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל ורופאים לזכויות אדם, שנגדם כבר הוצעו בעבר הצעות חוק אנטי-דמוקרטיות.

מי יגן על הים מפני נזקי הקידוחים?

בין עסקי עופר לחתונת תשובה

מאת יוסי סגול

עם כל הצער על מותו של סמי עופר, לא ניתן להתעלם מהשאלות הקשות שעלו, בימים האחרונים שלפני מותו, לגבי עסקיו בעולם.

רשויות החוק בארצות הברית קראו להחרים את עסקי משפחת עופר, בשל עגינה של ספינות החברה במל באיראן. לאחר פרסום הידיעה, גורמי הימין בישראל מילאו פיהם מים, ובניגוד למצופה - לא מחו בחריפות על הקשר בין החברה הישראלית לאיראן. ניתן לקבוע בוודאות, שלו היה מתגלה קשר דומה בין איראן לבין חברה ישראלית, הנמצאת בבעלות איש עסקים ערבי, או אז ראשי "ישראל ביתנו" וחבריהם היו מתחרים ביניהם בהשמעת קריאות גנאי ובקידום יוזמות חקיקה נגד ה"בוגדים".

אותם פוליטיקאים מהימין, שמתחו ביקורת על משפחת עופר, עשו זאת כדי לצאת ידי חובה, וללא שום התלהבות. תגובה דומה נשמעה מכיוונם בעבר, לאחר ששר התיירות מטעם "ישראל ביתנו", סטס מיסדניקוב, נפגש עם מקבילו האיראני. מסתבר, כי כאשר חבר כנסת ערבי נפגש עם חבר פרלמנט ממדינה ערבית, אשר אין לה קשרים עם ישראל - הימין הישראלי עולה על גדותיו; אבל כאשר מישו מהימין מבצע מעשה דומה - הם רואים בכך הישג דיפלומטי.

מעניין, שמשפחת עופר זכתה ליחס זה מהימין, על אף שראשי המשפחה נמנים לאו דווקא על שורותיו. עידן עופר, לדוגמה, קרא לאחרונה לחתור להסכם מדיני עם הפלסטינים, ונימק זאת ברצונו למנוע פגיעה כלכלית בישראל. ההסבר ליחס דו-ערכי זה מצד הימין, טמון כנראה בעובדה, שבעוד שחלק מבני המשפחה תומכים אולי בנסיגה מהשטחים, סיבותיהם "פנימיות", ואינן חשודות בשמאליות...

דוגמה נוספת לסוג כזה של הנמקה, ניתן למצוא בדבריו של ראש המוסד לשעבר, מאיר דגן. נוסף לביקורת הפומבית שמתח דגן על ההרפתקנות המלחמתיות של ממשלת נתניהו, הוא טרח גם להדגיש בנאומו, שאין לו שום דבר בעד הערבים, וזאת כדי שאיש לא יחשוד בו, חלילה, שהוא חושב שגם ערבים הם בני אדם. למותר לציין שגם דגן, כמובן, התבטא בזכות משפחת עופר, שכן אין לדעת מי יתרום בבוא היום לקמפיין הפוליטי העתידי שלו...

על רקע דפוס זה של התנהלות, אין זה מפתיע שלחתונת בנו של איש העסקים יצחק תשובה, הגיעו לא רק כל צמרת ההון בישראל, אלא גם דמויות בכירות במערכת הפוליטית. תשובה - שלצורך החתונה שכר חלק נכבד מיער בן שמן, והפך אותו לגן אירועים פרטי - התכבד בנוכחותו של נשיא המדינה, שאף בירך, וכן זכה לברכה מצולמת של ראש הממשלה. ממשלת ישראל שולחת את בניה לכבוש עוד ועוד אדמות, אבל אין לה שום בעיה להשכיר את האדמות למרבה במחיר.

הקשר בין הון לשלטון מאפשר לבעלי ההון לא רק לקבוע מי ישלם כאן, אלא גם להשיג כספים ממדינות המוגדרות מדינות אויב, וגם להשתלט באופן פרטי (ולו זמנית) על קרקע ציבורית.

מי אמור לדאוג לכך, שלא תתרחש בישראל קטסטרופה סביבתית מהסוג שהמיט חורבן על מפרץ מקסיקו באפריל 2010? האמת? - אפילו לא גורם אחד. לא מאמינים? הנה מה שנתגלה בדיון שנערך בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת ב-14 ביוני.

משרד התשתיות אישר בשבוע שעבר לחברת נובל אנרג'י האמריקנית להתחיל בפיתוח שדה הגז שמול חופי עזה. זו אותה חברה, המבצעת את כל קידוחי הגז מול חופי ישראל ועזה. בדיון שהתקיים בוועדת הפנים והגנת הסביבה, הודו נציגי המשרד להגנת הסביבה, כי למרות שהאחריות המיניסטריאלית על הנושא נמצאת בידיהם, אין להם ידע מספיק וגם לא כוח האדם הדרוש לטיפול בנושא.

רני עמיר, ראש אגף ים וחופים במשרד להגנת הסביבה, הודה בדיון: "אנחנו יודעים היום הרבה יותר מאשר ידענו לפני ארבעה חודשים, אבל אנחנו במפורש לא ברמה של ידיעה על פרטי קידוח, מספר הקידוחים והסכנות הנובעות מהם ומהתהליך עצמו". עמיר ציין, כי אנשי המשרד מצויים עדיין בתהליך של למידת הנושא והדגיש, כי הדבר תלוי לחלוטין בנכונות החברות לשתף פעולה.

ח"כ דב חנין (חד"ש), שניהל את הישיבה, אמר בדיון: "לקידוחים בים יש השלכות סביבתיות מרחיקות לכת ואנחנו חייבים, כולנו, ובאופן מהיר, להחליף דיסקט ביחס שלנו לקידוחים אלה ולהתייחס אליהם אחרת ממה שהתייחסנו בעבר. החקיקה בנושא הנפט היא מפגרת, אנכרוניסטית, משונה וכאשר קוראים אותה אי אפשר לדעת אם לצחוק או לבכות". חוק הנפט, לידיעת הקוראים, נחקק עוד בשנת 1952, כאשר נושאי סביבה כלל לא העסיקו את המחוקק, ומאז כמעט לא שונה.

היום כולנו חכמים יותר. אנו יודעים שנפט עלול לגלוש ולזהם את הים. אנו יודעים שבנוזלי הקידוחים יש כימיקלים הרסניים לסביבה. אנו יודעים שאסדות קידוח עלולות לעלות באש. אז מה עושים כדי למזער את הסכנות ולטפל בתקלות, אם חלילה יקרו? חוק הנפט אינו עוסק בכך.

אחד הקשיים המרכזיים בפיקוח הסביבתי על הקידוחים נעוץ בעובדה, כי שותפויות הקידוח פועלות באזור הממוקם מעבר למים הטריטוריאליים של ישראל, באזור "המים הכלכליים". לאחרונה נחתם הסכם, שמסדיר את חלוקת השטח בין ישראל לקפריסין, אולם טרם הוסדר בו החוק הישראלי, ובכלל זה החוקים הסביבתיים. המשמעות של עובדה זו היא פשוטה: נכון להיום, לא יכול המשרד להגנת הסביבה לאכוף, לפקח או לבדוק את התנהלות החברות בשותפויות חיפוש הגז.

עד כמה בווער הנושא בעצמותיהם של חברי הכנסת תעיד העובדה, שחנין היה חבר הכנסת היחיד שטרח להגיע לדיון בוועדה. חנין גם הגיש הצעת חוק, שנועדה להוסיף את ההיבטים של הגנת הסביבה לחוק הנפט. יש להניח, ששותפויות הגז ונובל אנרג'י לא יאהבו את החוק החדש, שיאלץ אותן להשקיע בשמירה על הסביבה מפני השלכות הקידוחים. השאלה היא, אם הממשלה תתמוך בהצעת החוק, האמורה לעלות השבוע ביום הסביבה בכנסת.

א"ג

מחאת הקוטג': לפקח על מחירי קרטל

הסתדרות האחיות הודיעה, כי במסגרת מאבקן, הן יפחיתו מיטות אשפוז במחלקות. "לא מדובר בעיצומים או בשביתה, אלא בצעדים, שנועדו לאפשר תנאים מינימליים לשמירה על חיי החולים המונשמים" - הבהירה **אילנה כהן**, יו"ר הסתדרות האחיות,

הקומוניסטים ביוון דורשים בחירות

הקומוניסטים היוונים קיימו ב-16.6 הפגנות ועצרות ב-55 ערים בדרישה להתפטרות הממשלה ולעריכת בחירות כעת, "כדי שניהול ענייני המדינה יעבור לידי של עם". כך אמרה מזכ"לית המפלגה הקומוניסטית היוונית, **אלקה פאפריגה**, בעצרת אלפים במרכז אתונה.

פאפריגה תקפה במילים קשות את המדיניות הניאו-ליברלית של הממשלה הסוציאליסטית, וקראה להעמיק את המאבק הפועלי והעממי. היא הדגישה: "אנו לא מחפשים ברית רופפת של כוחות השמאל. זו תהיה ברית, שתוכל לאחד את המאבקים נגד המונופולים, החונקים את יוון, ולמען שלטון העם".

ראש ממשלת יוון, ג'ורג' פפנדריאו, קרא לבעלי בריתו בפרלמנט לתמוך בתוכנית קיצוצים מכאיבה נוספת, שכופים על יוון הבנקים הגדולים וראשי האיחוד האירופי.

מחאת הקוטג', המתקיימת במרחב הפייסבוק, השיגה בסוף השבוע שעבר את תמיכתם של למעלה מ-80 אלף גולשים. המחאה נולדה בתגובה לעלייה המהירה במחירי הגבינה מסוג קוטג' - עלייה תלולה הרבה יותר מהעלייה במחירי החלב. אך היא מבטאת מחאה חברתית רחבה יותר מול שתיקת השכר, הגידול ברווחי ההון ומה שמכונה "שוק חופשי", האמור, כאילו, להועיל לכולם.

על רקע המחאה מתנהל ויכוח, מהי הדרך לבלום את העלייה התלולה במחיריהם של מוצרי חלב ומוצרי צריכה אחרים. ישנם המציעים להכריז על שלושת יצרני מוצרי החלב העיקריים (תנובה, טרה ושטראוס) כקבוצת ריכוז, ולהטיל עליהם מגבלות. אחרים מציעים, וזה יעיל באופן מיידי - להחזיר את הפיקוח על המחירים של מוצרי החלב.

ארגוני צרכנים דיווחו לאחרונה, כי הציבור מוותר על צריכת מוצרים יקרים יותר ועובר לצריכה של מוצרי מזון בסיסיים הנמצאים בפיקוח הממשלה. לפי אותם דיווחים, רוב מוחלט של הציבור סבור, שהסרת פיקוח ממשלתי על מוצרי צריכה גורמת דווקא לעלייה במחיריהם. סקרים העלו, כי הציבור סבור שיש מוצרים על

בסיסיים שעליהם חייבת הממשלה לפקח, כדי לשמור על מחירים הסביר.

שביתה בכל מערכת הבריאות

ההסתדרות הרפואית (הר"י) החליטה על החרפת הצעדים הארגוניים ועד לשביתה כללית בכל בתי החולים בארץ ב-20.6. בהודעת הר"י נכתב: "בעקבות חזרת המדינה מההסכמות שהושגו בנושא הגבלת מספר התורניות, וחזרתנו לנקודת ההתחלה במו"מ - לא נותרה בידינו ברירה, ואנו נאלצים להחריף את צעדינו".

הר"י ציינה, כי מאחורי גבה הגיעו האוצר ומשרד הבריאות להסכם, לפיו 160 תקנים, שאושרו בחצי השנה האחרונה עבור הפריפריה, כדי להקל על המתמחים שם - יועברו לפריסה ארצית. הר"י מתנגדת להסכם, ודורשת הסכמה בדבר הוספת תקנים גם לבתי חולים במרכז, אך לא על חשבון הפריפריה. בשבוע שעבר הושבתו לסירוגין מרפאות החוץ והמכונים בבתי החולים במרכז הארץ. **האחיות** פתחו ב-19.6 בצעדי מחאה נוכח התחמקות האוצר מיישום ההסכם שהושג עמן לגבי הוספת תקני אחיות.

מק"י וחד"ש - ירושלים
 ביום ד', 22 ביוני, בשעה 19.30
 במועדון, רחוב כורש 14, כניסה ד'
מהמאה ה-19 למאה ה-21:
המהפכה ואנחנו
 דיון בהשתתפות אורי וולטמן

מק"י וחד"ש - חיפה
 ביום ד', 22 ביוני, בשעה 20.00
 במועדון הקונגרס, רחוב יוחנן הקדוש 39
 דיון על
ההתפתחויות האחרונות
בסוריה ובלוב
 המרצה: **מוחמד נפאע**, מזכ"ל מק"י

הבלוק האדום במצעד הגאווה בחיפה
 המצעד יתקיים ביום ה', 23 ביוני.
 התכנסות ברח' יפה נוף 46 (מרכז הכרמל),
 בשעה 17.00. הצעדה תסתיים בגן האם.
 חד"ש קוראת להצטרף לבלוק האדום, שיבטא מחאה על האפליה במקומות העבודה, בבתי הספר ובמערכת הבריאות, ויתבע חופש ביטוי, שוויון, שלום ודמוקרטיה.